

Kostel Narození Panny Marie (prohlídky), Želiv

Popis:

Želivský klášter s kostelem Narození Panny Marie byl založen v roce 1139 knížetem Soběslavem I. a jeho ženou Adlétou pro sázavské benediktiny. V roce 1148 pak byl osazen premonstráty ze Steinfeldu. Po požáru románského kostela bylo počátkem 14. století postaveno bazilikální trojlodí. V letech 1713–1720 kostel ve stylu barokní gotiky obnovil významný stavitel J. B. Santini. Poslední větší stavební úpravy proběhly na začátku 20. století.

Podrobný popis:

Gotická stavba kostela opět vyhořela v roce 1375, byla sice znovu obnovena, v letech 1420 a 1424 byla ale spolu s klášterem těžce poškozena husity. Presbytář byl nově zaklenut a kostel byl celkově obnoven do roku 1462. Bohaté dějiny kostela a změny v něm nebraly konce. Trojlodí kostela se dvěma mírně předsunutými věžemi bylo obnoveno italským stavitelem (Giacomo Antonio de Maggi, 1630). V roce 1712 kostel, zejména trojlodí, opět vyhořel a byl obnoven významným stavitelem Janem Santinim-Aichlem ve stylu barokní gotiky. Kostel byl následně v roce 1736 vysvěcen. Po dalších 150 letech byl znovu opravován, v roce 1907 byl ale z části poškozen požárem. Dnešní podoba proto pochází z novobarokní obnovy po tomto požáru. Interiér chrámu nás při vstupu uchvátí především celkovým sladěním prostoru – výrazných štukových kružeb na klenbách s hrotitými oblouky se štukovým rámováním po bocích. Nástěnné malby v bočních lodích z roku 1738 byly bohužel při opravě v letech 1884–1885 odstraněny. K původní kamenné menze (stolu) oltáře ze 13. století byla přistavěna větší menza s velkým mramorovým kamenem s datem 1462. Uprostřed velké dřevěné drapérie rozhrnované anděly se nachází oválný oltářní obraz Narození Panny Marie od Siarda Noseckého z roku 1729. Na jižní straně presbytáře je oltářík s rokokovou kopií obrazu Starobrněnské Panny Marie (kolem roku 1750). Zařízení interiéru, pocházející z doby 1712, je velmi hodnotné. Po obou stranách presbytáře jsou umístěny dvě řady intarzovaných a zdobených chórových lavic. Sochy nad vstupním portálem z roku 1916 pocházejí od Čeňka Vosmíka. Pro svoje kulturní i duchovní bohatství stojí nyní postupně opravovaný kostel i s klášterem nepochybně za navštívení.

Region: Humpolecko a Pacovsko

Město: Želiv

URL: <http://zeliv.eu>

Zpřístupnění: přístupné s omezením

Bezbariérový přístup: ano s omezením

GPS: 49°31'45.19"N, 15°12'53.634"E

Mapa: <http://maps.google.com/maps?q=49.5292194,15.2148983&z=12>

Obrázky:

